

П. Д. БІЛЕНЧУК, О. О. ШУЛЬГА

Петро Дмитрович Біленчук, професор кафедри галузевих правових наук Київського університету права НАН України

Олександр Олександрович Шутьга, завідувач сектора Київського обласного Науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України

СВІТОГЛЯДНО-ФІЛОСОФСЬКІ ЗАСАДИ КРИМІНОЛОГІЧНОЇ НАУКИ В УКРАЇНІ: ІДЕЇ, ІННОВАЦІЇ, НОУ-ХАУ*

Нещодавно колективом учених Київського університету права НАН України, Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України спільно з видавничою корпорацією «Юрінком Інтер» вперше в Україні підготовлено та опубліковано інноваційний продукт «Кримінологія: підручник-практикум».

Відомо, що злочинність є одним із центральних об'єктів дослідження науки кримінології, тому важливим і актуальним була підготовка новітнього підручника з курсу даної науки, в якому всебічно досліджується структура й географія злочинності, засоби та методи її запобігання і протидії. Характерною ознакою сьогодення є те, що початок третього тисячоліття характеризується помітним поширенням злочинності та здійсненням у зв'язку з цим системних кримінологічних досліджень та відкритого використання в них незрівнянно більшого обсягу інформації про сучасну злочинність, застосування новітніх здобутків кримінології в освітянській, науковій і практичній правоохоронній та правозахисній діяльності. Оскільки підручника-практикуму з курсу кримінології в Україні ще не було, тому й перед авторським колективом постало завдання його підготовки. В основу даного курсу покладено базову програму з курсу кримінології і методичні розробки, які були здійснені Ю. В. Александровим ще в 2002 році.

Підручник-практикум підготовлений відповідно до стандартів вищої юридичної школи з метою надання науково обґрунтованих уявлень про сучасний стан злочинності в Україні, Європі і світі, негативні явища і процеси, які її зумовлюють, кримінологічні риси особи злочинця й потерпілого, а також про теорію запобігання злочинності. У підручнику висвітлюються основні теоретичні й практичні питання науки кримінології, які реалізовані на основі системного аналізу сучасних характеристик злочинності в Україні, досвіду запобігання і протидії їй в умовах сучасного реформування й розбудови державно-правової системи. Проаналізовано сучасні погляди вчених-кримінологів щодо сутності поняття злочинності як системного явища та її основні кримінологічні ознаки тощо. Підручник-практикум складається з чотирьох частин: загальної частини, особливої частини, практикуму і списку використаної та рекомендованої літератури.

Загальна частина – це 10 розділів, у яких розглядаються: поняття, предмет і система кримінології, історія науки кримінології (кримінологія в Україні й за кордоном); методологія сучасної кримінології; методика кримінологічних досліджень; злочинність та її показники; причини й умови, що породжують злочинність, особа злочинця; причини й умови конкретного злочину; кримінологічне прогнозування й планування попереджувальної діяльності; засоби протидії злочинності.

Особлива частина складається з 22 розділів, які охоплюють такі пріоритетні напрями: кримінологічна характеристика злочинів, пов'язаних із наркотизмом; кримінологічна характеристика й попередження злочинності неповнолітніх; кримінологічна характеристика й попередження жіночої злочинності; кримінологічна характеристика й попередження рецидивної злочинності; кримінологічна характеристика й попередження професійної та організованої злочинності; тероризм: поняття, кримінологічна характеристика та протидія; корупція: поняття, кримінологічна характеристика та шляхи протидії; кримінологічна характеристика й попередження економічної злочинності; кримінологічна характеристика й попередження насильницьких некорисливих злочинів; кримінологічна характеристика й попередження корисливих злочинів; кримінологічна характеристика й попередження необережних злочинів; злочинність у галузі соціально-комунікаційної індустрії.

© П. Д. Біленчук, О. О. Шутьга, 2017

* Рецензія на кн.: Кримінологія. Підручник. Практикум / В. С. Ковальський, О. М. Костенко, Г. С. Семаков [та ін.]. – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 336 с.

Рецензії

У практикумі представлені 22 теми навчального курсу.

Четверта частина «Список використаної та рекомендованої літератури» складається з трьох розділів: нормативно-правові акти, джерела навчальної літератури та інформаційні ресурси.

Підручник-практикум «Кримінологія» розрахований на студентів вищих навчальних закладів, аспірантів, докторантів, викладачів, науковців, практичних працівників органів правосуддя, судочинства, правопорядку та спецслужб.

У даному підручнику запропоновані нові ідеї, інноваційні засоби й методи запобігання та протидії злочинності, які є важливими і необхідними для правознавців третього тисячоліття.